

Celfyddydau a Chrefft

Lefel Mynediad 1 – Lefel 2

Sgiliau Bywyd a Gwaith
Cynnwys yr Uned

Cynnwys

Contents	2
Unit Aim.....	3
Units from Other Awarding Organisations	3
Qualification Documentation	3
Progression Across Levels	4
Delivery Requirements	5
Assessment Approach.....	7
Entry Level 1	7
Entry Level 2.....	8
Entry Level 3.....	8
Level 1	9
Level 2	9
Unit Content	10
Entry level 1	10
Entry level 2.....	13
Entry level 3.....	16
Level 1	19
Level 2	22

Nod yr Uned

Mae'r uned hon yn rhan o'r cymwysterau Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau Bywyd a Gwaith, sydd ar gael ar Lefel Mynediad 1–3, Lefel 1 a Lefel 2 i gefnogi Cwricwlwm i Gymru 14-16 oed.

Mae cyfres o unedau'r Celfyddydau a'r Crefftau wedi'i dylunio i ddatblygu gwybodaeth a sgiliau ymarferol dysgwyr mewn un neu fwy o feysydd celf a/neu grefft, gan ddarparu cyfleoedd i fynegi eu syniadau a defnyddio eu creadigrwydd a'u dychymyg.

Unedau gan Sefydliadau Dyfarnu Eraill

Dim ond unedau sy'n rhan o gymwysterau cymeradwy Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau Bywyd a Gwaith Open Awards a all gyfrannu at gyflawni'r cymhwyster hwn.

Ni all unedau sydd wedi'u hardystio gan Sefydliadau Dyfarnu eraill, neu unedau a gymerwyd o gymwysterau Open Awards eraill, gyfrannu at gyflawni'r cymhwyster hwn. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol ar draws cymwysterau o bob lefel a maint.

Dogfennaeth y Gymhwyster

Mae Manyleb yr Uned hon yn ddogfen orfodol ac mae'n rhaid ei darllen a'i chymhwyso ochr yn ochr â'r Canllaw Cymwysterau perthnasol (sy'n benodol i'r lefel) a Llawlyfr Darparwr Open Awards.

Cynnydd ar draws lefelau

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio ar gyfer dysgwyr o Lefel Mynediad 1 – Lefel 2. Gall dysgwyr symud ymlaen drwy'r lefelau drwy gydol eu taith addysg, neu ddechrau ar lefel uwch yn briodol i'w lefel ddysgu, eu targedau addysg a'u dyheadau.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r meysydd dysgu sydd wedi'u cynnwys yn yr unedau a sut y caiff y rhain eu trin ar bob lefel.

Cysyniad	Mynediad 1	Mynediad 2	Cofnod 3	Lefel 1	Lefel 2
Deunydd ac Offer	Adnabod deunydd ac offer	Adnabod deunydd ac offer	Rhestru'r deunydd a'r offer a ddefnyddiwyd	Disgrifio deunydd ac offer	Cymharu deunydd a thechnegau
Sgiliau Creadigol	Cymryd rhan mewn gweithgaredd syml	Dilyn y camau gyda chanllawiau	Dilyn camau strwythuredig	Creu darn yn annibynnol	Creu canlyniad cynlluniedig
Defnyddio Elfennau Gweledol	Defnyddio lliw i wneud marciau	Defnyddio siapiau a lliwiau	Defnyddio lliw, siâp neu wead	Defnyddio elfennau gweledol yn fwriadol	Defnyddio elfennau gweledol i ddatblygu syniadau
Iechyd a Diogelwch	Nodi rheol syml	Adnabod arfer diogel	Esbonio rheolau diogelwch	Amlinellu gweithdrefnau	Defnyddio ddiogelwch wrth gynllunio a gwneud
Creadigrwydd a Mynegiant	Gwneud dewisiadau syml	Gwneud dewisiadau syml gyda chefnogaeth	Mynegi syniad gan ddefnyddio deunydd	Datblygu syniad	Dadansoddi a datblygu syniadau
Adolygu a Myfyrio	Nodi hoffi/ddim yn hoffi	Dywedant beth maen nhw eisiau	Nodi'r dewisiadau a wnaed	Disgrifio'r broses a'r canlyniadau	Gwerthuso canlyniadau a'r broses
Galw Gwybyddol	Cydnabod / rhoi / dangos	Adnabod / dangos / cymryd rhan	Disgrifio / datgan / defnyddio	Disgrifio / amlinellu / creu	Dadansoddi / cymharu / gwerthuso

Gofynion Cyflenwi

Cyn danfon, rhaid bod gan ddarparwyr Gynllun Danfon ac Asesu cymeradwy sy'n mapio addysgu, dysgu ac asesu i'r holl feini prawf asesu (sy'n benodol i'r lefel) ym Manyleb yr Uned hon.

Disgwylir i ddarparwyr gynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu ac asesu o fewn cyfleusterau safonol ysgol/ coleg/darparwr hyfforddiant. Dylai'r uned hon fod yn hygyrch ac yn gyraeddadwy heb fod angen seilwaith arbenigol, adnoddau drud neu amodau mynediad cyfyngol.

Adnoddau Staff

Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod athrawon cymwys a phrofiadol ar gael i gyflwyno ac asesu'r uned hon.

Rhaid i staff dosbarthu:

- cael profiad mewn celf, crefft, neu weithgareddau creadigol
- gallu cefnogi dysgwyr i:
 - archwilio syniadau
 - defnyddio deunydd ac offer
 - mynegi creadigrwydd.

Rhaid i staff allu:

- dangos defnydd diogel o offer a deunydd
- cefnogi dysgwyr gyda gweithgareddau creadigol ymarferol
- addasu tasgau i ddiwallu anghenion gwahanol.

Dylai fod gan staff dosbarthu gymhwyster addysgu neu hyfforddi cydnabyddedig, neu fod yn gweithio tuag ato, lle mae hyn yn ofyniad gan y darparwr.

Adnoddau Corfforol

Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod adnoddau addas a digonol ar gael i gyflwyno ac asesu'r uned hon. Dylai hyn o leiaf gynnwys:

- **Cynlluniau gwersiau a deunydd sesiynau strwythuredig.** Cynlluniau gwersiau clir sy'n arwain y cyflwyniad, yn cefnogi gwahaniaethu, ac yn sicrhau cysondeb ar draws sesiynau.
- **Llyfrynau dysgwyr a thafleini gweithgareddau wedi'u hargraffu.** Deunydd wedi'u hargraffu hygyrch sy'n atgyfnerthu cysyniadau allweddol ac yn darparu cyfleoedd ar gyfer myfyrion a thrafodaeth.
- **Adeiladau dysgu gweledol,** gan gynnwys sleidiau, diagramau, a chymhellion i helpu dysgwyr i ddeall ac archwilio themâu gwahanol.
- **Offer cyflwyno**
 - Taflunydd neu sgrin ryngweithiol ar gyfer dangos cynnwys gweledol.
 - Gliniadur neu gyfrifiadur i gael mynediad at adnoddau digidol a chyflwyniadau.

- **Offer ysgrifennu ystafell ddosbarth**
 - Bwrdd gwyn (traddodiadol neu ryngweithiol).
 - Pens, marciwr, a deunydd ysgrifennu i'r athro a'r dysgwyr.
- **Deunydd celf a chrefft:**
 - Paent (amrywiol liwiau), beiros lliw, pensiliau lliw, crëonau, pensiliau ffelt / marciwr, ffon glud, glud hylif / glud PVA, clai, darnau o ffabrig, deunydd tecstilau (ar gyfer tasgau pwytho), papur (amrywiaeth o fathau: plaen, lliw, taflenni mawr), card / siapiau card, siapiau wedi'u tynnu ymlaen llaw / templedi argraffadwy, deunydd gwead (papur wedi'i sgrwcio, deunydd llyfn, arwynebau gweadog), llinyn neu edafedd, deunydd cymysgu paent (potiau paent, paletau).

Argymhellir hefyd y dylai fod gan ddysgwyr fynediad at:

- Cynllunio Prosiect ac Arddangos Adnoddau
- Byrddau hwyliau (argraffedig neu gludwaith corfforol), delweddau sampl i gael ysbrydoliaeth, llyfrau cyfeirio artistiaid neu enghreifftiau argraffedig, byrddau arddangos, pinnau crog, clipiau, pegiau, tâp.

Iechyd a Diogelwch

Rhaid i ddarparwyr sicrhau:

- Mae deunydd ac offer yn ddiogel ac yn briodol
- caiff dysgwyr eu goruchwyllo yn ystod gwaith ymarferol
- mae asesiadau risg ar waith lle bo angen.

Gofynion Mynediad

Nid oes angen unrhyw ddysgu na chymwysterau blaenorol ar ddysgwyr ar gyfer unrhyw un o'r unedau yn y gyfres hon. Fodd bynnag, wrth i lefel cymhlethdod yr iaith gynyddu drwy'r lefelau, rhaid i'r darparwr gwblhau asesiadau cychwynnol cadarn i sicrhau bod y dysgwr yn gallu cael mynediad at y cynnwys ar y lefel y maent yn dechrau arni.

Dull Asesu

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio i'w hasesu drwy dasgau a gweithgareddau asesu a ddyluniwyd gan y darparwr.

Rhaid i ddarparwyr gynnal gwiriad cyni'r asesiad ddigwydd, i gadarnhau bod y tasgau'n cwmpasu'r holl feini prawf asesu a'u bod yn briodol i'r lefel.

Rhaid bodloni'r holl feini prawf asesu'n llawn er mwyn i'r dysgwr dderbyn marc 'pas'. Ni ellir gwneud unrhyw ddyfarniad rhannol os na chaiff unrhyw feini prawf asesu eu bodloni.

Mae'n ofynnol i ddysgwyr gasglu tystiolaeth mewn portffolio o dystiolaeth. Gellir cyflwyno hwn yn ddigidol (e.e. drwy system e-bortffolio) neu ar bapur, fel y bo'n briodol i'r dysgwr unigol. Lle bynnag y bo modd, anogir e-bortffolios.

Rhaid i aseswyr asesu'r dystiolaeth a gasglwyd gan y dysgwr yn erbyn meini prawf asesu'r uned i benderfynu a yw pob un wedi'i fodloni'n llawn ai peidio. Mae pob penderfyniad asesu yn destun i sicrhau ansawdd mewnol (IQA) gan y darparwr a sicrhau ansawdd allanol (EQA) gan Open Awards cyn i'r canlyniad gael ei gadarnhau.

Penderfynwyd bod y mathau canlynol o dasgau asesu yn addas ar gyfer yr uned hon ar bob lefel.

Lefel Mynediad 1

Dylai asesiad o Gelfyddydau a Chrefftau ar Lefel Mynediad 1 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Paru	Cyfateb lluniau o ddeunydd (e.e. paent, papur) i eitemau go iawn.
Dewis Lluniau	Dewis deunydd neu offeryn a ddefnyddir mewn tasg.
Pwyntio / Adnabod	Pwyntiwrch at offeryn neu ddeunydd pan gaiff ei enwi.
Tasg Ymarferol Syml	Cymryd rhan mewn gweithgaredd creadigol fel peintio, gludo neu liwio.
Arddangosiad Syml	Dangos sut i ddal a defnyddio teclyn (e.e. brwsh, creon).
Myfyrdod Un Datganiad	Dweud un peth a wnaed (e.e. "Mi wnes i beintio", "Mi wnes i ddefnyddio glud").

Lefel Mynediad 2

Dylai asesiad o Gelfyddydau a Chrefftau ar Lefel Mynediad 2 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Paru	Paru'r offer i'w defnydd (e.e. siswrn → torri).
Dewis Lluniau	Dewis siapiau, lliwiau neu offer a ddefnyddir mewn tasg.
Adnabod	Adnabod y deunydd a'r offer a ddefnyddir mewn gweithgaredd creadigol.
Trefnu	Dosbarthu ymddygiadau diogel/anniogel mewn gweithle creadigol.
Tasg Ymarferol â Chefnogaeth	Dilyn y camau i greu darn syml o gelf neu grefft.
Arddangos	Dangos defnydd o offer a deunydd gyda chanllawiau.
Ateb Byr	Nodi beth maent yn hoffi am eu gwaith.

Lefel Mynediad 3

Dylai asesiad o Gelfyddydau a Chrefftwaith ar Lefel Mynediad 3 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Labelu	Nodi rhannau o ddyluniad neu nodweddion fel lliw, siâp neu wead.
Ymateb Ysgrifenedig / Llafar Byr	Nodi offer, deunydd neu syniadau a ddefnyddiwyd.
Arddangos	Dilyn camau strwythuredig i greu darn.
Cymhwysiad Ymarferol	Defnyddio deunydd ac offer i gynhyrchu canlyniad creadigol.
Trefnu / Dosbarthu	Deunydd neu dechnegau grŵp (e.e. darlunio, peintio, gludwaith).
Tasg Gyflwyno	Arddangos gwaith gorffenedig fel rhan o arddangosfa grŵp neu ddosbarth.
Myfyrdod Byr	Nodi'r dewisiadau a wnaed yn ystod y gweithgaredd.

Lefel 1

Dylai Asesiad o Gelfyddydau a Chrefftwaith ar Lefel 1 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreiffiau o Dasgau
Rhestru	Rhestru ffynonellau ysbrydoliaeth (e.e. gwrthrychau, delweddau, natur).
Tasg Ysgrifenedig Fer	Disgrifio offer, deunydd a'u defnydd.
Tasg Ddisgrifio	Disgrifio sut y cynhyrchwyd darn creadigol.
Tasg Ymarferol	Creu darn o gelf neu grefft gan ddefnyddio deunydd dethol.
Arddangos	Dangos defnydd diogel o offer a deunydd.
Tasg Fyfyrio	Disgrifio beth aeth yn dda a beth y gellid ei wella.

Lefel 2

Dylai asesiad o Gelfyddydau a Chrefftwaith ar Lefel 2 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreiffiau o Dasgau (Celfyddydau a Chrefftau L2)
Tasg Ymchwil	Archwilio ffynonellau ysbrydoliaeth ar gyfer prosiect creadigol.
Tasg Gymharu	Cymharu deunydd neu dechnegau gwahanol.
Tasg Gynllunio	Cynhyrchu cynllun ar gyfer prosiect creadigol (deunydd, camau, deilliant).
Tasg Ymarferol	Creu darn celf neu grefft gorffenedig yn seiliedig ar gynllun.
Arddangos	Dangos defnydd diogel ac effeithiol o offer a deunydd.
Tasg Werthuso	Gwerthuso'r canlyniad terfynol a'r broses a ddefnyddiwyd.
Tasg Fyfyrio	Adnabod gwelliannau ar gyfer gwaith yn y dyfodol.

Cynnwys yr Uned

Lefel mynediad 1

Teitl yr Uned: Celfyddydau a Chrefft

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM021

Lefel: Lefel Mynediad 1

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu gwybodaeth a sgiliau ymarferol dysgwyr mewn un neu fwy o feysydd celf a/neu grefft, gan ddarparu cyfleoedd i fynegi eu syniadau a defnyddio eu creadigrwydd a'u dychymyg.

Egwyddorion Cynnydd

Cam cynnydd 1 - Rwy'n gallu archwilio ac arbrofi gydag amrywiaeth o dechnegau, deunydd, prosesau, adnoddau, offer a thechnolegau creadigol.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Gwybod sut i baratoi ar gyfer tasg greadigol	1.1 Adnabod deunydd ar gyfer y dasg
	1.2 Nodi darn o offer ar gyfer y dasg
	1.3 Nodi cyfarwyddiad diogelwch ar gyfer y gweithle
2. Gallu cymryd rhan mewn tasg greadigol	2.1 Dangos sut i ddal teclyn neu ddeunydd yn gywir
	2.2 Gwneud un cam ymarferol o'r dasg
	2.3 Defnyddio lliw i greu marc neu siâp
3. Gallu ymateb i'r dasg greadigol orffenedig	3.1 Nodi a ydyn nhw'n hoffi eu darn gorffenedig personol
	3.2 Nodi un rhan o'r gwaith
	3.3 Cymryd rhan mewn tacluso'r ardal waith

Cynnwys Dangosol

Deilliant AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr adnabod deunydd celf sylfaenol.

Dysgu 1 Gallai enghreifftiau gynnwys:

- adnabod paent
- papur
- ffon glud
- creon
- pen blaen ffelt.

Gellir adnabod drwy bwyntio, paru llun, neu ddweud enw syml.

AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf un darn o offer ar gyfer y dasg. Gallai enghreifftiau gynnwys adnabod:

- siswrn
- hambwrdd
- ffon glud
- darn o llyn.

Gellir adnabod drwy bwyntio at yr eitem.

A.C. 1.3 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf un cyfarwyddiad syml ar gyfer defnyddio'r gweithle. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- "Eisteddwch i lawr"
- "Arhoswch wrth y bwrdd"
- "Cadwch y paent ar y papur"
- "Gwisgwch ffedog".

Gall mynegi fod ar lafar neu drwy ddefnyddio cerdyn llun/symbol.

Deilliant
Dysgu 2 AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddangos eu bod yn dal offeryn neu ddeunydd yn gywir. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- dal brws paent wrth y ddolen
- dal ffon glud
- dal creon
- dal siswrn yn ddiogel.

AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr gyflawni un cam ymarferol, syml ac unigol. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- taenu glud ar ddarn o bapur
- gwneud un toriad â siswrn ar linell drwchus
- tynnu un llinell/sgriblen ar bapur
- gosod un darn o ddeunydd gludwaith ar gefndir.

Deilliant
Dysgu 3 AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr nodi a ydyn nhw'n hoffi eu darn gorffenedig. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- codi bawd
- tynnu sylw at lun o wyneb hapus
- gwenu
- dweud gair syml fel "da" neu "iawn".

AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr roi enghreifftiau o un rhan o'r gwaith.

Gallai enghreifftiau gynnwys:

- tynnu sylw at y lliw a ddefnyddiwyd
- pwyntio at siâp
- cyffwrdd â gwead y deunydd.

AC 3.3 Rhaid i ddysgwyr gymryd rhan mewn tacluso'r ardal waith.

Gallai enghreifftiau gynnwys:

- rhoi un eitem o sbwriel yn y bin
- rhoi brwsh paent yn y cynhwysydd dynodedig
- sychu ardal fach o'r bwrdd â lliain
- rhoi eu cadair o dan y bwrdd.

Maes Profiad Dysgu	Celfyddydau Mynegiannol
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae archwilio'r celfyddydau mynegiannol yn hanfodol i ddatblygu sgiliau a gwybodaeth artistig, ac mae'n galluogi dysgwyr i ddod yn unigolion chwilfrydig a chreadigol.
Perthnasol i'r Pedwar Diben	2. Cyfranwyr mentrus, creadigol, yn barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a'r gwaith
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Annog dysgwyr i ddefnyddio deunydd ecogyfeillgar neu wedi'u hailgylchu yn eu gwaith creadigol. Mae hwn yn cyflwyno ymwybyddiaeth sylfaenol o gynaliadwyedd ym mywyd bob dydd drwy weithgareddau ymarferol.

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Amrywiaeth	Annog mynegiant o hunaniaeth ddiwylliannol a chreadigrwydd

Lefel mynediad 2

Teitl yr Uned: Celfyddydau a Chrefft

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM022

Lefel: Lefel Mynediad 2

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu gwybodaeth a sgiliau ymarferol dysgwyr mewn un neu fwy o feysydd celf a/neu grefft, gan ddarparu cyfleoedd i fynegi eu syniadau a defnyddio eu creadigrwydd a'u dychymyg.

Egwyddorion Cynnydd

Cam cynnydd 2 - Gallaf archwilio ac arbrofi gyda, ac yna dewis technegau, arferion, deunydd, prosesau, adnoddau, offer a thechnolegau creadigol priodol.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Gwybod sut i baratoi ar gyfer tasg creadigol	1.1 Adnabod siapiau a lliwiau
	1.2 Nodi'r offer a ddefnyddiwyd
	1.3 Cyfarwyddiadau'r wladwriaeth ar gyfer cadw'n ddiogel yn y gweithle
2. Gallu dilyn canllawiau i gynhyrchu darn creadigol	2.1 Dangos sut i ddefnyddio deunydd gwahanol.
	2.2 Gweithredu'r camau i greu'r darn
	2.3 Defnyddio offer yn ddiogel gyda chanllaw
3. Gallu adolygu gwaith personol gyda chefnogaeth	3.1 Nodi a yw'r darn wedi'i orffen
	3.2 Rhoi enghreifftiau o bethau maen nhw'n eu hoffi am y darn gorffenedig
	3.3 Cymryd rhan mewn siarad am y darn gorffenedig

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr adnabod dau siâp a lliw syml a ddefnyddir mewn crefft. Gallai enghreifftiau gynnwys:				
	<table><tr><td>Siapiau</td><td>cylch, sgwâr, triongl, calon.</td></tr><tr><td>Lliwiau</td><td>coch, glas, melyn, gwyrdd</td></tr></table>	Siapiau	cylch, sgwâr, triongl, calon.	Lliwiau	coch, glas, melyn, gwyrdd
Siapiau	cylch, sgwâr, triongl, calon.				
Lliwiau	coch, glas, melyn, gwyrdd				
	Gall dysgwyr eu hadnabod ar boster neu o ddewis o siapiau sydd wedi torri allan.				

	AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr nodi enwau dau offeryn a ddefnyddir ar gyfer tasg. Gallai enghreifftiau gynnwys: • siswrn • ffon glud • pensil • brwsh paent • dyrnwr papur • pren mesur. Gall dysgwyr enwi'r gwrthrych ar lafar neu drwy bwyntio at y llun/offeryn cywir pan ofynnir iddynt. AC 1.3 Rhaid i ddysgwyr gydnabod dau reol syml ar gyfer cadw'n ddiogel yn y gweithle. Gallai enghreifftiau gynnwys: • defnyddio siswrn yn ofalus • rhoi capiau ar beiros/glud • cadw'r llawr yn glir • golchi dwylo ar ôl peintio • gwisgo ffedog.
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddangos sut i ddefnyddio dau ddeunydd gwahanol. Gallai enghreifftiau gynnwys: • rhoi glud yn llyfn ar bapur • cymysgu dau liw paent • plygu papur • rhwygo ffabrig • tocio clai i siâp syml. AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr gyflawni dau gam syml, cyfarwydd i greu'r darn. Gallai enghreifftiau gynnwys: Cam 1: Orlhain siâp ar bapur. Cam 2: Torri'r siâp. Cam 3: Gludo'r siâp ar gefndir. Cam 4: Ychwanegu lliw gyda chreon. AC 2.3 Rhaid i ddysgwyr ddefnyddio dau offeryn yn ddiogel gyda chanllawiau. Gallai enghreifftiau gynnwys: • dal pensil yn gywir wrth dynnu llun • defnyddio siswrn gyda chymorth • defnyddio paent o fewn ardal ddiffiniedig • sicrhau bod nodwydd yn cael ei dychwelyd i glustog nodwydd ar unwaith ar ôl ei defnyddio.
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr roi dau enghraifft o bethau y maent yn eu hoffi am eu darn gorffenedig. Gallai enghreifftiau gynnwys: pwyntio at y lliw, pwyntio at y siâp, dweud "taclus," "llachar," neu "wedi gorffen." AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr nodi a yw'r darn gorffenedig yn barod. Gallai enghreifftiau gynnwys: • codi bawd • dweud "iawn,"

- rhoi'r darn ar silff benodol ar gyfer "gwaith gorffenedig"
- tacluso'r ardal waith.

AC 3.3 Rhaid i ddysgwyr gymryd rhan mewn trafod eu gwaith gorffenedig. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- pwyntio at rannau o'r gwaith pan ofynnir
- ateb cwestiynau caeedig syml am y gwaith (e.e. "Ydy hwn yn goch?")
- dangos y gwaith i gyd-ddisgybl neu diwtor.

Maes Profiad Dysgu	Celfyddydau Mynegiannol
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae archwilio'r celfyddydau mynegiannol yn hanfodol i ddatblygu sgiliau a gwybodaeth artistig, ac mae'n galluogi dysgwyr i ddod yn unigolion chwilfrydig a chreadigol.
Perthnasol i'r Pedwar Diben	2. Cyfranwyr mentrus, creadigol, yn barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a'r gwaith
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Annog dysgwyr i ddefnyddio deunydd ecogyfeillgar neu wedi'u hailgylchu yn eu gwaith creadigol. Mae hwn yn cyflwyno ymwybyddiaeth sylfaenol o gynaliadwyedd ym mywyd bob dydd drwy weithgareddau ymarferol.

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Amrywiaeth	Annog mynegiant o hunaniaeth ddiwylliannol a chreadigrwydd

Lefel Mynediad 3

Teitl yr Uned: Celfyddydau a Chrefft

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM023

Lefel: Lefel Mynediad 3

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu gwybodaeth a sgiliau ymarferol dysgwyr mewn un neu fwy o feysydd celf a/neu grefft, gan ddarparu cyfleoedd i fynegi eu syniadau a defnyddio eu creadigrwydd a'u dychymyg.

Egwyddorion Cynnydd

Cam 3 - Gallaf archwilio ac arbrofi'n annibynnol a dangos rheolaeth dechnegol gydag amrywiaeth o ddeunydd, prosesau, adnoddau, offer a thechnolegau creadigol, gan ddangos arloesedd a gwydnwch.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall sut i baratoi ar gyfer tasg greadigol	1.1 Disgrifio ffynonellau syniadau ar gyfer prosiect
	1.2 Rhestru'r deunydd a'r offer sydd eu hangen ar gyfer y dasg
	1.3 Esbonio'r rheolau diogelwch ar gyfer defnyddio deunydd ac offer a restrir
2. Gallu dilyn cyfarwyddiadau strwythuredig i gynhyrchu darn o gelf neu grefft	2.1 Arddangos trin a defnyddio offer a deunydd yn ddiogel
	2.2 Dilyn dilyniant o gamau strwythuredig i wneud y darn
	2.3 Defnyddio lliw, gwead neu siâp i fynegi syniad
3. Gallu adolygu gwaith personol a chyfathrebu penderfyniadau	3.1 Rhoi enghreifftiau o benderfyniadau a wnaed yn ystod y broses
	3.2 Esbonio sut mae'r darn gorffenedig yn debyg i, neu'n wahanol i, y syniad gwreiddiol
	3.3 Cymryd rhan mewn arddangos y gwaith creadigol gorffenedig

Cynnwys Dangosol

DeilliantAC 1.1 Rhaid i ddysgwyr nodi dau ffynhonnell syml o syniadau ar gyfer Dysgu prosiect. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- 1
- dewis hoff liw
 - dewis pwnc syml (e.e. anifail anwes, eitem fwyd)
 - lluniau neu samplau a ddarperir gan y tiwtor
 - patrwmiau syml (e.e. streipiau, smotiau).

AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr nodi dau ddeunydd a dau offer sydd eu hangen ar gyfer y dasg. Gallai enghreifftiau gynnwys:

Deunydd	papur lliw, ffon glud, paent, clai.
Offer	siswrn, sbwng, pin rholio, stensil syml.

A.C. 1.3 Rhaid i ddysgwyr gydnabod dau reol diogelwch ar gyfer defnyddio deunydd ac offer. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- codi llaw cyn defnyddio offer miniog
- cadw hylifau i ffwrdd o offer trydanol
- sychu gollyngiadau ar unwaith
- storio deunydd yn y cynhwysydd cywir
- gwisgo ffedog.

DeilliantAC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddangos eu bod yn trin ac yn defnyddio'r offer a'r Dysgu deunydd penodedig yn ddiogel. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- 2
- dal siswrn yn gywir
 - rhoi paent/glud yn daclus heb wneud gormod o llanast
 - defnyddio pin rholio neu dorriwr toes yn ddiogel
 - tacluso'r ardal waith yn ystod y dasg.

AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr gyflawni dilyniant o dri cham strwythuredig neu fwy i greu'r darn. Gallai enghreifftiau gynnwys:

Cam 1	Torri siapiau gan ddefnyddio templed.
Cam 2	Gludo siapiau ar bapur cefndir.
Cam 3	Ychwanegu manylion gan ddefnyddio beiro/gliter.
Cam 4	Gadael iddo sychu.

AC 2.3 Rhaid i ddysgwyr ddefnyddio lliw, gwead, neu siâp i fynegi syniad. Gallai enghreifftiau gynnwys:

Lliw	dewis coch/melyn i fynegi hapusrwydd/cynhesrwydd; dewis glas/llwyd i fynegi tristwch/oerfel.
Gweadedd	crensian papur i ddangos arwder; defnyddio arwyneb llyfn i ddangos tawelwch.
Siâp	defnyddio onglau miniog i ddangos symudiad cyflym; defnyddio siapiau crwn i ddangos meddalwch

DeilliantAC 3.1 Rhaid i ddysgwyr roi enghreifftiau o benderfyniadau a wnaed yn Dysgu ystod y broses. Gallai enghreifftiau gynnwys:

3

- “Penderfynais ddefnyddio glas yn lle gwyrdd.”
- “Dewisais i siâp y galon fawr”
- “Defnyddiais i frwsh mawr”
- “Newidiais safle'r siâp.”

AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr nodi sut mae'r darn gorffenedig yn debyg i'r syniad gwreiddiol. Gallai enghreifftiau gynnwys: pwyntio at y darn gorffenedig ac yna at y braslun/templed cychwynnol a dweud "Yr un lliw", "Yr un siâp", neu "Mae'n edrych fel fy nghath i."

AC 3.3 Rhaid i ddysgwyr gymryd rhan wrth arddangos y gwaith creadigol gorffenedig. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- hongian eu darn ar fwrdd dynodedig yn ofalus
- helpu i drefnu darnau eraill
- gosod bwrdd ar gyfer arddangosfa crefftau
- tacluso'r ardal arddangos.

Maes Profiad Dysgu	Celfyddydau Mynegiannol
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae archwilio'r celfyddydau mynegiannol yn hanfodol i ddatblygu sgiliau a gwybodaeth artistig, ac mae'n galluogi dysgwyr i ddod yn unigolion chwilfrydig a chreadigol.
Perthnasol i'r Pedwar Diben	2. Cyfranwyr mentrus, creadigol, yn barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a'r gwaith
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Annog dysgwyr i ddefnyddio deunydd ecogyfeillgar neu wedi'u hailgylchu yn eu gwaith creadigol. Mae hwn yn cyflwyno ymwybyddiaeth sylfaenol o gynaliadwyedd ym mywyd bob dydd drwy weithgareddau ymarferol.

Themâu Trawsbynciol Perthnasol

Thema	Rhesymeg
Amrywiaeth	Annog mynegiant o hunaniaeth ddiwylliannol a chreadigrwydd

Lefel 1

Teitl yr Uned: Celfyddydau a Chrefft

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM024

Lefel: Lefel 1

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu gwybodaeth a sgiliau ymarferol dysgwyr mewn un neu fwy o feysydd celf a/neu grefft, gan ddarparu cyfleoedd i fynegi eu syniadau a defnyddio eu creadigrwydd a'u dychymyg.

Egwyddorion Cynnydd

Cam cynnydd 4 - Gallaf archwilio ac arbrofi gyda fy syniadau creadigol fy hun a syniadau pobl eraill, gan ddangos rheolaeth dechnegol gynyddol gymhleth, arloesedd, meddwl annibynnol a gwreiddioldeb i ddatblygu fy ngwaith gyda hyder, gan allu esbonio fy rhesymau dros y dewisiadau a wneir ac asesu eu heffeithiolrwydd ar fy ngwaith creadigol.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall sut i baratoi ar gyfer tasg greadigol	1.1 Disgrifio gwahanol ffynonellau ysbrydoliaeth
	1.2 Esbonio pwrpas y deunydd ac offer allweddol
	1.3 Amlinellu gweithdrefnau iechyd a diogelwch ar gyfer y gweithle
2. Gallu creu darn o gelf neu grefft	2.1 Defnyddio lliw, gwead a siâp i fynegi syniad
	2.2 Dangos sut i drin ac defnyddio'r offer a'r deunydd penodedig yn ddiogel.
	2.3 Creu darn o gelf neu grefft
3. Gallu gwerthuso gwaith personol	3.1 Disgrifio proses greadigol personol
	3.2 Dadansoddi sut mae'r darn yn debyg neu'n wahanol i'r syniad gwreiddiol
	3.3 Awgrymu un peth a aeth yn dda
	3.4 Awgrymu un gwelliant y gellid ei wneud

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1 AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr ddisgrifio o leiaf ddau ffynhonnell ysbrydoliaeth ar gyfer tasg greadigol. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- lliw
- siapiau
- gweadau
- gwrthrychau pob dydd
- natur
- diddordebau personol (e.e. hoff raglen deledu, cerddoriaeth)
- Gwaith artistiaid eraill.

AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr egluro pwrpas o leiaf dau o'r prif offer a deunydd. Gallai enghreifftiau gynnwys:

Offer	siswrn (ar gyfer torri papur/ffabrig) brwsh paent (i roi paent) pren mesur (ar gyfer mesur llinellau syth) odyn (ar gyfer pobi clai).
Deunydd	paent (am liw) papur (ar gyfer tynnu llun/wyneb) pridd (ar gyfer siapio 3D).

AC 1.3 Rhaid i ddysgwyr amlinellu o leiaf dwy weithdrefn iechyd a diogelwch arferol ar gyfer yr ardal gelf/crefft. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- gwisgo ffedogau
- tacluso'r ar ôl defnyddio
- golchi dwylo
- defnyddio offer dros fat
- gwaredu ar wastraff yn gywir
- adrodd damweiniau/torriadau i staff.

Deilliant Dysgu 2 AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr ddangos eu bod yn defnyddio offer ac offerynnau'n ddiogel ac yn gywir. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- dal siswrn wrth y ddolen wrth dorri
- defnyddio palet ar gyfer paent
- cadw'r gweithle'n daclus
- dychwelyd deunydd nas defnyddiwyd i'r lle storio cywir
- defnyddio mat amddiffynnol wrth dorri â llafn.

Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr ddisgrifio'r broses greadigol. Gallai enghreifftiau gynnwys: • disgrifiad llafar cam wrth gam, gan ddangos eu bod yn deall y drefn, y deunydd a ddefnyddiwyd, a'r gweithredoedd dan sylw • rhestr fer o sut wnaethon nhw'r darn.
-------------------	--

Maes Profiad Dysgu	Celfyddydau Mynegiannol
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae archwilio'r celfyddydau mynegiannol yn hanfodol i ddatblygu sgiliau a gwybodaeth artistig, ac mae'n galluogi dysgwyr i ddod yn unigolion chwilfrydig a chreadigol.
Perthnasol i'r Pedwar Diben	2. Cyfranwyr mentrus, creadigol, yn barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a'r gwaith
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Annog dysgwyr i ddefnyddio deunydd ecogyfeillgar neu wedi'u hailgylchu yn eu gwaith creadigol. Mae hwn yn cyflwyno ymwybyddiaeth sylfaenol o gynaliadwyedd ym mywyd bob dydd drwy weithgareddau ymarferol.

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Amrywiaeth	Annog mynegiant o hunaniaeth ddiwylliannol a chreadigrwydd

Lefel 2

Teitl yr Uned: Celfyddydau a Chrefft

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM025

Lefel: Lefel 2

Gwerth Credyd: Dau (2)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20

Nod yr Uned: Datblygu gwybodaeth a sgiliau ymarferol dysgwyr mewn un neu fwy o feysydd celf a/neu grefft, gan ddarparu cyfleoedd i fynegi eu syniadau a defnyddio eu creadigrwydd a'u dychymyg.

Egwyddorion Cynnydd

Cam Cynnydd 5 - Gallaf archwilio ac arbrofi gyda fy syniadau creadigol fy hun a syniadau pobl eraill, gan ddangos rheolaeth dechnegol, arloesedd, meddwl yn annibynnol a gwreiddioldeb, gan ddangos hyder i gymryd risgiau a datblygu gwydnwch er mwyn gorchfygu heriau creadigol.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall y broses ddylunio greadigol a'r dylanwadau	1.1 Dadansoddi ffynonellau ysbrydoliaeth sy'n berthnasol i friff dylunio
	1.2 Cymharu nodweddion technegau celf neu grefft gwahanol
	1.3 Cynllunio prosiect creadigol gyda thargedau a gofynion adnoddau clir
2. Gallu creu darn o gelf neu grefft	2.1 Defnyddio lliw, gwead a siâp i fynegi syniad
	2.2 Dangos sut i drin ac defnyddio'r offer a'r deunydd penodedig yn ddiogel.
	2.3 Creu darn o gelf neu grefft
3. Gallu gwerthuso gwaith personol	3.1 Gwerthuso'r darn terfynol
	3.2 Gwerthuso effeithiolrwydd y broses ddylunio

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1 AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr ddadansoddi ffynonellau ysbrydoliaeth sy'n berthnasol i friff dylunio. Gallai enghreifftiau gynnwys:

Ffynonellau	Artistiaid penodol, arteffactau diwylliannol, pensaernïaeth, natur, byrddau hwyliau, ffotograffiaeth.
Dadansoddiad	Disgrifio sut mae'r ffynhonnell yn berthnasol i'r prosiect (e.e. "Bydd y defnydd mae'r artist yn ei wneud o ofod negyddol yn llywio fy nghyfansoddiad", neu "Mae'r palet lliwiau wedi'i ysbrydoli gan y tirlun naturiol hwn").

AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr gymharu nodweddion o leiaf dwy dechneg gelf neu grefft wahanol. Gallai enghreifftiau gynnwys:

Cymharu	Cymharu'r cyflymder a'r manylder y gellir eu cyflawni gyda thynnu lluniau â phensil o'i gymharu â thynnu lluniau digidol Cymharu gwead a gwydnwch adeiladwaith slabiau o'i gymharu ag adeiladwaith coilau mewn crochenwaith; cymharu lliwio batîc o'i gymharu â phrintio sgrin.
Nodweddion	Deunydd angenrheidiol, amser gofynnol, gorffeniad/gwead, lefel o fanylder

A.C. 1.3 Rhaid i ddysgwyr gynllunio prosiect creadigol cyfnodol gyda nodau a gofynion adnoddau clir. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- Creu llinell amser prosiect e.e.
 - Wythnos 1: Ymchwil
 - Wythnos 2: Brasluniau Cychwynnol
 - Wythnos 3: Prototeip
 - Wythnos 4: Darn Olaf.
- Rhestru meintiau deunyddiau penodol
- Adnabod yr offer arbenigol sydd ei angen (e.e. gwasg argraffu, meddalwedd penodol, amserlen danio ffwrnais)
- Amlinellu gweithdrefnau diogelwch angenrheidiol (e.e. gwaredu cemegau, awyru).

Deilliant Dysgu 2 AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddewis offer / deunydd / offerynnau priodol yn ddiogel. Gallai enghreifftiau gynnwys:

- dewis paent â thryloywder isel ar gyfer bloc gweledol cryf
- dewis grawn cywir ar y papur tywod i baratoi
- llwytho a gweithredu peiriant gwnïo'n gywir

	• defnyddio cyllell amlwrpas ar fat torri gyda rheolwr metel. Rhaid i ddysgwyr ddilyn yr holl reolau diogelwch ar gyfer yr offer, yr offerwaith a'r deunydd sy'n cael eu defnyddio.
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr werthuso'r darn terfynol gan ddefnyddio adborth gan eraill a'u myfyrdodau eu hunain ar y llwyddiant. Rhaid iddynt gynnwys o leiaf ddau enghraifft o'r hyn sydd wedi gweithio a dau enghraifft o bethau y byddent am eu gwella. AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr werthuso effeithiolrwydd y broses dynnu llyn gan dynnu ar eu profiad o gynhyrchu'r darn. Rhaid i hwn gynnwys o leiaf ddau beth a aeth yn dda yn y broses a dau beth y byddent yn eu gwneud yn wahanol y tro nesaf. Rhaid i'r gwerthusiad gynnwys cyfeiriad at y sgiliau technegol a ddefnyddiwyd.

Maes Profiad Dysgu	Celfyddydau Mynegiannol
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae archwilio'r celfyddydau mynegiannol yn hanfodol i ddatblygu sgiliau a gwybodaeth artistig, ac mae'n galluogi dysgwyr i ddod yn unigolion chwilfrydig a chreadigol.
Perthnasol i'r Pedwar Diben	2. Cyfranwyr mentrus, creadigol, yn barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a'r gwaith
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Annog dysgwyr i ddefnyddio deunydd ecogyfeillgar neu wedi'u hailgylchu yn eu gwaith creadigol. Mae hwn yn cyflwyno ymwybyddiaeth sylfaenol o gynaliadwyedd ym mywyd bob dydd drwy weithgareddau ymarferol.

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Amrywiaeth	Annog mynegiant o hunaniaeth ddiwylliannol a chreadigrwydd